HARF-İ CER İLE KULLANILAN BAZI FİİLLER

بَعْضُ الأفعالِ المُسْتَعْمَلَة مع حُروف الجر

...ile isimlendirildi ...diye adlandırıldı	سُمِّيَ بِ ...

هَلْ تَعْرِفُ لماذا سُمِّيَ البَحْرُ المَيِّت بِهذا الاسْمِ؟
(Ölü denizin niçin bu adla isimlendirildiğini biliyor musun?)

ما هي السُّوَر التّي سُمِّيَتْ
باسمِ وقتٍ من الأوقاتِ؟

سورةُ الفَجْر و سورةُ الضّحى وسورةُ
العَصْر و سورةُ اللَّيْل يا أستاذ.

- Zaman isimlerinden biriyle isimlendirilen sûreler hangileridir?
- Fecr Sûresi, Duhâ Sûresi, ‘Asr Sûresi ve Leyl Sûresidir öğretmenim.

يُسَمَّى الخُلَفاءُ الأربَعَةُ بَعْدَ الرّسولِ (ص) بِالخُلَفاءِ الراشِدِينَ.
(Hz. Peygamber’den sonraki dört halife, “hulefâ-i râşidîn” diye adlandırılır.)

-بِمَ يُسَمَّى الفارابي في العالم الإسلامي؟
(Fârâbî İslam dünyasında ne diye adlandırılır?)

-يُسَمَّى الفارابي في العالم الإسلامي بالمعلِّم الثّاني.
(Fârâbî İslam dünyasında “ikinci öğretmen” diye adlandırılır.)

dikkat

Yukarıdaki diyalogda bulunan soru ifadesi بِمَ 'nin aslı بِما dır. Ancak ما soru edatı bir harf-i cere bitiştiği zaman elif harfi düşürülür.

بِ + ما : بِمَ	مِنْ + ما : مِمَّ
على + ما : علامَ	عَنْ + ما : عَمَّ
إلى + ما : إلامَ	في + ما : فيمَ

Birine selam verdi **Birine selam söyledi**	**سَلَّمَ على ...**

عندما نَرى زَميلاً لنا في الشارع نُسَلِّمُ عَليه.
(Sokakta bir arkadaşımızı gördüğümüzde ona selam veririz.)

سَلِّمِي على والِدِكِ يا نَبيلَة. (Babana selam söyle Nebile.)

سَلِّمْ على محمدٍ يا حسن. (Muhammed'e selam söyle Hasan.)

Bir şeyi yaptı, etti	**قامَ ب ...**

Araplar, anlatımı çeşitlendirmek amacıyla bazen bu yapıyı kullanırlar. Herhangi bir fiili mâzî veya muzâri ya da emir formunda kullanarak eylemi ifade etmeleri mümkünken, bazen böyle yapmayıp o fiilin mastarını "kâme bi-" kalıbıyla kullanarak aynı anlamı ifade yoluna giderler. Örnek:

رَئِيسُ الجامِعَةِ زَارَ كُلِّيَّةَ العُلُومِ الإسلاميَّة في الكُوَيتِ.
(Üniversitenin rektörü, Kuveyt'teki İslami İlimler Fakültesini ziyaret etti.)

Aynı anlamı "kâme bi-" kalıbını kullanarak ifade edelim:

رَئِيسُ الجامِعَةِ قامَ بِزِيارَةِ كُلِّيَّةِ العُلُومِ الإسلاميَّة في الكُوَيتِ.
(Üniversitenin rektörü, Kuveyt'teki İslami İlimler Fakültesini ziyaret etti.)

Birinci cümlede "زَارَ" mâzî fiil ve "كُلِّيَّةَ" onun mef'ûlun bihi iken; ikinci cümlede "قامَ بِ" kalıbından yararlanılarak önce "قامَ" mâzi olarak, ardından "زَارَ"nin mastar biçimi "زِيارَة" mecrûr halde ("بِ" harf-i cerinden dolayı) kullanılmış ve "كُلِّيَّة" kelimesine muzâf olmuştur. Aynı durumu aşağıdaki örneklerde de göreceksiniz:

والِدَتي تُنَظِّفُ البَيْتَ. (Annem evi temizliyor.)

والِدَتي تَقُومُ بِتَنْظِيفِ البَيْتِ. (Annem evi temizliyor –evin temizliğini yapıyor-.)

خَلَعَ حُسَيْنٌ حِذائَهُ عند الباب قَبْلَ دُخُولِ المَسْجِدِ.
(Hüseyin, camiye girmeden önce ayakkabısını kapıda çıkardı.)

قامَ حُسَيْنٌ بِخَلْعِ حِذائِهِ عِنْدَ الباب قَبْلَ دُخُولِ المَسْجِدِ.
(Hüseyin, camiye girmeden önce ayakkabısını kapıda çıkardı.)

سَاعَدْتُ الطُّلّابَ في إعْدادِ واجِباتِهِمْ.
(Öğrencilere ödevlerini hazırlamada yardım ettim.)

قُمْتُ بِمُساعَدَةِ الطُّلّابِ في إعْدادِ واجِباتِهِمْ.
(Öğrencilere ödevlerini hazırlamada yardım ettim.)

Bir şey yapmaya mecbur kaldı (mechûl kullanılır)	أُضْطُرَّ إلى ...

أُضْطُرَّ المَريضُ إلى قَضاءِ نِهايَةِ الأسبوع في المُسْتَشْفى.
(Hasta, hafta sonunu hastanede geçirmek zorunda kaldı.)

أُضْطُرِرْتُ إلى بَيْعِ هذه السَّيَّارة. (Bu arabayı satmak zorunda kaldım.)

أُضْطُرَّتْ أُمِّي إلى تَرْكِ العمَل. (Annem işten ayrılmak zorunda kaldı.)

Öğrenme Çıktısı

3 Arapçada harf-i cerlerle kullanılan bazı fiilleri tanıma ve bunları cümle içinde kullanma becerisi kazanabilme

Araştır/ Tekrarla 3

Verilen harf-i cerli fiilleri defterlerinize yazınız ve birer cümle içinde kullanınız.

İlişkilendir/ Karşılaştır

Kur'ân-ı Kerîm'in "İnsan Sûresi" 18. ayet-i kerimesinde geçen harf-i cerli fiili tespit ediniz.

Anlat/ Paylaş

Verilen harf-i cerli fiillerin anlamlarını ezberleyiniz. Bu sözcüklerle oluşturduğunuz anlamlı cümleleri arkadaşlarınızla paylaşınız